

*Дистанційна освіта
очима здобувача:
проблеми і запити*

ЯГОДЗІНСЬКИЙ С.М.

Д-Р ФІЛОСОФСЬКИХ НАУК, ПРОФЕСОР
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Ідея інформаційного суспільства

- *Ідея інформаційного суспільства* була сформована в кінці 60-х – на початку 70-х років ХХ ст.
- Запровадження терміну «інформаційне суспільство» приписують професору Токійського технологічного інституту Ю. Хаяші. В його розумінні інформаційне суспільство визначається як таке, в якому **процес комп'ютеризації дасть людям доступ до інформації, забезпечить високий рівень автоматизації виробництва, розширить можливості освіти.**
- «Виробництво інформаційного продукту, а не продукту матеріального буде рушійною силою утворення і розвитку суспільства» [Masuda Y.].
- Нині відносини, що виникають в інформаційному суспільстві, класифікують **більш диференційовано.**

Інформаційні потреби в освіті

- В контексті предмету нашого дослідження диференціація інформаційної діяльності дасть відповідь на те, **наскільки система дистанційного навчання** здатна покрити інформаційні потреби та інтереси **стейкхолдерів** – університетів і здобувачів вищої освіти.
- Сьогодні ми маємо інструмент, але не маємо відповіді на те, **чи повноцінно** він використовується і **чи йде він на користь усім учасникам** процесу.

Інформаційна діяльність як потреба вищого порядку

- **Атрибутивний характер інформаційної діяльності** в суспільному поступі людства. Але в умовах мережевих взаємодій в онлайн режимі, інформаційний обмін має бути **взаємовигідним**. Без цього інформаційний обмін припиняється або набуває **фейкового (уявного)** характеру.
- Тому піднімається питання залучення **системного підходу** до аналізу інформаційної діяльності загалом і дистанційної освіти, зокрема
- Що це означає? Це означає, що ми мусимо ввести деякі поняття, які розкривають зміст системності. І перше з них – **стейкхолдери** – тобто, сторони, які мають **ІНТЕРЕСИ**

Розбіжності інтересів

- Розбіжності інтересів **здобувачів** та **викладачів** при формуванні пакету інформаційних послуг в рамках дистанційної освіти. Ситуація з пандемією дала багату емпіричну основу для аналізу причин і сторін цієї невідповідності. До основних, на наш погляд, варто віднести такі:
- **несумісність обсягу** інформації-пропозиції та обсягу інформації, який може бути засвоєно;
- перенесення на дистанційну освіту **методики оффлайн освіти**;
- **завищені очікування здобувачів** освіти з огляду на інноваційні можливості дистанційного навчання з одночасною **недооцінкою можливостей** дистанційної освіти **з боку викладачів**;
- широкі можливості **лайфхаків неперсоніфікованого доступу**;
- **відсутність контролю** об'єктивності формування оцінок.

Системність дистанційної освіти

- За даних обставин важливо **дистанційну освіту тлумачити як систему, в якій усі елементи є зв'язаними та відповідальними за ті чи інші процедурні аспекти.**
- Залучення системного підходу одночасно надає розуміння того, що **не усі учасники дистанційного навчання перебувають в межах одного і того ж холону.** Зокрема, здобувачі освіти розглядають систему дистанційного навчання **як систему, що використовується,** в той час як для викладачів ця система є **цільовою.**
- Разом з цим **дистанційна освіта є частиною системи вищого порядку – холархії,** до якої, крім засобів реалізації надання освітніх послуг, входять людина. Вони і є **основними стейкхолдерами освітнього процесу.**
- Лише на рівні холархії виявляються суперечності, що можуть виникати між названими стейкхолдерами.

Що таке нині дистанційна освіта

- Результати дослідження освітніх онлайн сервісів і платформ показали, що при їх наповненні **акцент робиться на текстовому вмісті навчальних матеріалів і лише потім на формі подачі** (Boling).
- Це призводить до розриву між студентами і викладачами і, як наслідок, **втрати емерджентних властивостей системи дистанційного навчання**.
- Нині **вона є лише інструментом трансляції інформації**.

На що можна розраховувати

- В практичній частині нашого дослідження було створено курс з дисципліни «Логіка та теорія аргументації» засобами **некорпоративного** та **корпоративного** акаунту Google Classroom G Suite.
- **Апробація** системи здійснена на II курсі Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету. Онлайн слухачами курсу стали 103 студенти спеціальності 035 «Філологія».
- Досвід експлуатації класів на основі двох різних підходів
- **інструментального** – на некорпоративному акаунті та
- **системного** – на основі корпоративного акаунту

виявив, що наявність системоутворюючого фактору – **холархії** – надає освітньому процесу наближеного до традиційного відчуття присутності в процесі. Це виявляється у більшій відповідальності за дотриманням графіків опанування матеріалу, здачі контрольних завдань без залучення технологій неідентифікованого доступу. Стосовно до викладачів, системність дистанційного навчання проявляється у якості матеріалів, увага до форми подачі, залучення сучасних програм створення візуального контенту.

Що далі?

- Наявні технологічні можливості не дають змоги піднятися на новий рівень системності – холархії.
- Коли будуть доступними VR-системи, ми зможемо розраховувати на новий рівень дистанційного навчання
- Станом на сьогодні я б говорив не про дистанційне навчання, а про дистанційну форму надання освітніх послуг.